

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 3, Article Number:D0018

FINE ARTS

Received: June 2009

Accepted: July 2010

Series : D

ISSN : 1308-7290

© 2010 www.newwsa.com

Hepşen Okan

Ankara University

hokan@ankara.edu.tr

Ankara-Turkey

**YANSITICI DÜŞÜNME ETKİNLİKLERİNİN PİYANO ÖĞRENME SÜRECİNDE
ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrencilerin piyano öğrenme düzeylerine etkisini incelemektir. Araştırmada ön-test, son-test kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır. Araştırma 2007-2008 öğretim yılında Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarında piyano dersini alan opera-koro bölümü 3. ve 4. sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Deney grubuna yansıtıcı düşünme etkinliklerine dayalı öğretim uygulanırken, kontrol grubuna süreç içerisinde kullanılan klasik öğrenme yöntemleri öğretim etkinlikleri uygulanmıştır. Öğrencilerin piyano öğrenme sürecinde, yansıtıcı düşünme becerilerinin kullanımını değerlendirmeye yönelik araştırmacı tarafından geliştirilen gözlem formu, veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırma sonucunda yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretim etkinliklerinin öğrencilerin piyano öğrenme ve çalma düzeylerini olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Piyano Eğitimi, Piyano Öğrenme,
Üst Düzey Düşünme, Yansıtıcı Düşünme,
Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri

**EFFECTS OF REFLECTIVE THINKING ACTIVITIES ON ACADEMIC SUCCESS IN PIANO
LEARNING PROCESS**

ABSTRACT

Aim of this research is to examine the effects of reflective thinking activities on piano learning. In the study pre-test post-test control group testing model has been used. The study has been conducted on students of Class 3-4 of opera-chorus department taking piano courses at State Conservatory of Ankara University in the 2007-2008 Academic Year. While teaching based on reflective thinking activities are applied to experiment group, the ongoing teaching activities are applied to control group. As data collection means, the observation form developed by the researcher for use to collect data about reflective thinking skills gained during piano learning process of the students has been used. As a result of the study it has been discovered that the teaching activities based on reflective thinking have positive effects of piano learning and playing levels of the students.

Keywords: Piano Education, Piano Learning,
Higher Level Thinking Skills, Reflective Thinking,
Reflective Thinking Activities

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Geçen yüzyılın başından itibaren şekillenmeye başlayan, ikinci yarısından sonra da yaygınlık kazanan yeni paradigma, bilginin keşfedilmediğini, yorumlandığını; ortaya çıkarılmadığını, oluşturulduğunu, yani kişi tarafından yapılandırıldığını savunmaktadır. Bu anlayışta bilgi kişinin dışında değildir. Yani nesnel değildir. Kişinin bilgisi o kişiye aittir. Ona ait izler taşır. Bu nedenle öznel dir. Bilgi kişinin kendi deneyimleri, gözlemleri, yorumları ve mantıksal düşünceleri sonucu oluşur [1]. Bilginin keşfedilmediğini, yorumlandığı, yapılandırıldığı anlayışının kabul görmesiyle birlikte, öğrenmede bilişsel yaklaşımlar, öğretme-öğrenme ortamlarında düşünme ve üst düzey düşünme becerileri, ön plana çıkmaya başlamıştır. Yürümek, yemek yemek gibi herkesin öğrendiği doğal bir süreç olan düşünme, alt ve üst zihinsel beceriler kümesidir [2]. Düşünmek, "birleştirmek, parçalamak ve karşılaştırma yapmaktır. Birleştirmede objeleri bir birlik veya bir bütün halinde toplamak; parçalamakla da bir objeyi parçalarına ayırmak; karşılaştırma ise iki veya daha fazla obje arasında var olanları benzerliklerini, farklılıklarını değerlendirmektir". Bilişsel alanda yapılan araştırma bulguları, öğrenme-öğretme sürecine aktif olarak katılan öğrencilerin daha iyi öğrendiklerini göstermektedir. Daha iyi öğrenen öğrenciler düşünme becerilerini daha etkili kullananlardır [3].

Düşünme ve üst düzey düşünme becerilerini etkin kullanan bireylerin ve öğrencilerin öğrenme-öğretme sürecinde daha etkili olduğu yapılan araştırma sonuçlarına da yansımaktadır. Üst düzey düşünme becerilerinden olan yansıtıcı düşünme terimi "herhangi bir inanç ya da varsayılan bilginin, kendisini destekleyen temeller ışığında; sonuca götürmesi beklenen şekilde aktif, ısrarcı ve dikkatli şekilde gözden geçirilmesidir" şeklinde tanımlayan John Dewey'e aittir. Dewey'in orjinal çalışmasında da belirttiği gibi yansıtıcı düşünme iki önemli yönden oluşmaktadır. Birincisi, fikir adı altında uyguladığımız diğer işlemlerden ayrılan düşünme şekli yani, düşünmenin türediği bir kuşku, tereddüt, karmaşıklık, zihinsel güçlük durumu ve ikincisi ise içinde bulunulan durumu çözmek için ihtiyaç duyulan araştırma, soruşturma inceleme davranışlarıdır [4].

Yansıtıcı düşünmeye genel olarak bakıldığında ise Dewey (1933), "aktif, sürekli ve dikkatli yoğunlaşma gerektiren" bir süreç, Loughran (1996) "bilinçli ve amaçlı bir düşünme etkinliği" Mezirow (1991) "kritik değerlendirme süreci" Boud (1985) "bireylerin deneyimlerini keşfetmek için gerçekleştirdiği düşünme etkinlikleri" olarak ifade edilmektedir. Yansıtma süreci düşüncelerimiz ve duygularımız üstünde düşünme performansımızı sınıdığımızda gerçekleşir. Bu tanımlar aynı zamanda bir kimsenin, bir davranışa cevap verdiği davranış şeklini incelemeyi de içerir. Bu inceleme içinde, bir deneyim tarafından tetiklenen olumlu ve olumsuz duyguların keşfi de yer almaktadır. Schön (1987) yansıtıcı düşünmenin mesleki öğretim çerçevesi içinde müzik ve dans eğitimi veren konservatuvarlarda kullanılmasını önermiş; uygulamalı bilimleri öğretirken, yansıtıcı düşünmenin hareket sırasında düşünme yeteneğini geliştirmek için de "yol gösterme" niteliklerini vurgulamıştır [5].

Yansıtıcı düşünme, düşünme ve eylem arasındaki güçlü bağ olarak, seçilen stratejilerin sonuçları ve etkileri hakkında bilgi sağlar. Öğrencinin, belirli öğrenme faaliyetlerinden strateji bilgileri edinebilmesinin yolunu açar [6]. Yansıtıcı düşünme sayesinde bilgiler ve uygulamalar hakkında soru sorma süreci başlar ve bu süreç, eğitimde gerçek bir değer olarak kendini göstermektedir. Yansıtıcı düşünme (yansıtma), düşünmeyi bütün olasılıklara açan bilinçli bir çabadır. Düşünmeyi bütün olasılıklara açan yansıtıcı düşünme uygulaması profesyonel hayat için gerekli iken, özellikle öğrenme ve eğitimde

zorunludur [7]. Yansıtma öğrencilerin uzman olma sürecinde onların uzman olmaya yönelik bir şekilde yetiştirilmesinde önemli bir etkinliktir. Yansıtma, bir bakıma öğrenenlerin kendi düşünme süreçleri ile uzmanların problem çözme modellerine yönelik düşünme süreçlerini karşılaştırdıkları bir aktivitedir. Burada öğrenenler çözümlenmesi gereken problem durumlarını karşılıklı bir etkileşimle yansıtmacı düşünmeyi destekleyecek şekilde motive olurlar [8].

Yansıtıcı düşünme, bireyin öğretme ya da öğrenme yöntemi ve düzeyine ilişkin olumlu ve olumsuz durumları ortaya çıkartmaya ve sorunları çözmeye yönelik düşünme sürecidir [9]. Düşünmede bireyin bilişsel basamaklarda, en alt basamakların, en alt seviyesinden (bilgi, kavrama ve uygulama/anlama) en üst seviyeye (analiz, sentez ve değerlendirme) erişmesi beklenir. Düşünme, bireyin karşılaştığı problemleri çözmeye, belirli bir amaca ulaşmada, olay, olgu ve kişileri anlamada kullandığı zihinsel bir davranıştır. Yansıtıcı düşünme ise problemlere gerçek çözüm bulurken ve sağlıklı karar verirken bireye yardımcı olur. Öğrenciler zihni yaşantılar yoluyla zenginleşirse üst düzeyde (analiz, sentez, değerlendirme) düşünmeye erişmeleri kolaylaşacaktır. Bu çalışmalarda başarılı olması için bireyin üst düzeyde düşünme kültürüne erişmiş olması gerekmektedir. Bu da ancak yansıtıcı düşünme yaklaşımıyla olmaktadır [10]. Burrack "Yansıtma ve video kayıtların karşılaştırılması yöntemini kullanarak (enstrumantal) müzik öğretmenliği öğrencilerinde; eğitimsel düşüncenin gelişiminin ortaya konulması" adlı çalışmasında yansıtma ile eğitimsel düşüncenin gelişiminde, öz motivasyonun ve üst bilişsel bilinçliliğin artışının gözlemlendiğini belirtmektedir [11].

Berg'in, "Müzik öğretiminin gözlenmesi sırasında stajyer müzik öğretmenlerinin bilişsel süreçleri" adlı çalışmasında, üniversitede müzik öğretimi, eğitimi alan öğrencilerin yansıtıcı düşünme odaklarının genişletilmesinin fayda sağlayacağı görüşlerine yer verilmektedir [12]. Çalgı ve piyano eğitimine genel olarak bakıldığında, devinişsel becerilerin baskın bir rol oynadığı görülmektedir. Ancak her öğrenmede olduğu gibi, piyano öğreniminde ilk boyutu bilişseldir. Bu bağlamda piyano eğitiminde de "bilişsel anlama", düşünsel beceriler v.b. öğrenmenin ilk boyutudur ve piyano eğitiminde bilişsel boyut ve düşünsel becerilerin etkin kullanımı, üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Bu çalışmada piyano eğitiminde yansıtıcı düşünmenin kullanımı ve etkililiğinin ortaya konulmasını amaçlanmıştır. Yirminci yüzyılın başlarından itibaren düşünme, üst düzey düşünme becerilerinin pek çok alanda ele alınmasıyla beraber; üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesinin ve etkin kullanımının öğrenme miktarına ve öğrenme ortamına önemli katkılar sağladığı yapılan araştırmalar sonucunda görülmektedir.

Müzik ve çalgı eğitiminde üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesi, öğrenci ve öğretmenlerin istenilen hedeflere daha stratejik, hızlı ve kolay ulaşmasına fırsat verecektir. Piyano eğitiminde de üst düzey düşünme becerilerinden olan "yansıtıcı düşünmenin" etkin kullanılmasının, daha etkili ve bilinçli bir öğrenme ortamının oluşturulmasına zemin hazırlayacağı düşünülmektedir. Düşünme ve yansıtıcı düşünme odaklı bakış açıları eğitim ve öğrenmeye daha araştırmacı, üretken ve yaratıcı bir boyut kazandırmaktadır. Bu bağlamda yansıtıcı düşünmenin-yansıtmanın, harekete bağlı, devinişsel becerilerin ön planda olduğu piyano çalma öğrenme-öğretme ortamlarını olumlu yönde etkileyebileceği ve geliştireceği söylenebilir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Alanyazında yansıtıcı düşünme odaklı eğitimin, müzik ve dans gibi uygulamalı bilimlerin yapıldığı konservatuarlarda öğretilmesinin, düşünme yeteneğinin ve becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir yol

gösterici olduğu vurgulanmış ve kullanılması önerilmiştir. Yapılan araştırmalarda yansıtıcı düşünmenin müzik eğitiminde etkili ve yararlı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın üst düzey düşünme becerilerinden olan yansıtıcı düşünmenin ülkemiz devlet konservatuvarlarında yapılan ilk çalışma olması ve mesleki müzik eğitimi çerçevesi içindeki piyano eğitim-öğretim ortamına farklı bir bakış açısı getirmesi sebebiyle önemli olduğu düşünülmektedir. Bu amaç doğrultusunda aşağıda belirtilen problem ve alt problemlere yanıt aranmıştır.

- Devlet konservatuvarlarında ses eğitimi anasanat dallarında piyano eğitiminde uygulanan yansıtıcı düşünme odaklı öğretimin öğrencilerin piyano öğrenme düzeylerine etkisi nedir?
- Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin ön-test başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin son test başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

3. YÖNTEM (METHOD)

Araştırmada kontrol gruplu ön-test son-test deneme modeli kullanılmıştır. Deneme modeli neden sonuç ilişkilerini belirlemek için doğrudan araştırmacının kontrolü altında gözlenmek istenen verilerin üretildiği araştırma modelidir [13]. Araştırmada uygulanan deneysel yöntemde, deney grubu üzerinde etkisi incelenen yöntem yansıtıcı düşünme odaklı öğretimdir. Araştırmada deney grubuna yansıtıcı düşünme etkinliklerine dayalı öğretim uygulanırken, kontrol grubu eğitim süreci içerisinde süregelen klasik öğrenme yöntemleri ile derslere devam etmiştir. Araştırmada yansıtıcı düşünme odaklı öğretimin öğrencilerin piyano öğrenme düzeylerine etkisi incelenmiştir.

3.1. Çalışma Grubu (Work Group)

Araştırmada çalışma grubu, Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Opera-Koro Bölümü Koro anasanat dalı 2007/2008 eğitim-öğretim yılı 3.ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Deney grubunda 10 öğrenci, kontrol grubunda ise 10 öğrenci bulunmaktadır. Deney ve kontrol gruplarında ön-test aritmetik ortalama puanlarının (Deney: aritmetik ortalama (x) 72,93- Kontrol: aritmetik ortalama (x) 70,47) birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Ayrıca analiz sonuçlarına göre, grupların (deney ve kontrol) performansları arasındaki gözlenen fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($t(18)=0.61$, $p=0,544>0,05$). Bu sonuca göre, grupların deney öncesinde birbirlerine denk oldukları söylenebilir.

3.2. Veri Toplama Aracı (Data Collection Instrument)

Araştırmada piyano öğrenme sürecinde yansıtıcı düşünme becerilerinin kullanıma yönelik gözlem formu, Woodford'un [14] geliştirdiği müzikal yansıtıcı düşünme kavramının basamakları ve ilgili alanyazın çerçevesinde uzman görüşleri alınarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Uzman görüşleriyle ön-test ve son-test'te kullanılmak üzere seçilen eser için hedef ve davranışlar saptanmıştır. Taslak olarak hazırlanan gözlem formunun ön uygulama çalışmalarından sonra, geçerlik çalışması kapsamında uzman görüşleri alınarak gerekli değişiklik ve düzeltmeler yapıldıktan sonra gözlem formuna son hali verilmiştir. Gözlem formunda seçenekler "tamamen yeterli", "büyük ölçüde yeterli", "kısmen yeterli", "çok az yeterli" ve "tamamen yetersiz" şeklinde oluşturulmuştur. Üç bağımsız gözlemci arasındaki güvenirlik uyum puanları hesaplandığında, ikili korelasyon katsayısı 0.832 ile 0.942 arasında değişmektedir. Korelasyonların pozitif,

anamlı ve oldukça yüksek olması değerlendirmeciler arasındaki tutarlılığın bir kanıtı olarak yorumlanmıştır.

3.3. İşlem (Procedure)

DeneySEL işlemdE dersler 25.12.2007 tarihinden başlamak üzere 8.1.2008 tarihine kadar toplam 2 hafta her öğrenciyle bireysel olarak geręekleřtirilmiřtir. Araştırmacı deney grubundaki öğrencilerle, yansıtıcı düşünme etkinliklerine dayalı piyano eğitimini, uygulayıcı öğretmen olarak kendisi yürütmüştür. Kontrol grubunda bulunan öğrenciler ise aynı süreler içerisinde rutin biçimde kendi piyano öğretmenleri ile derslerine devam etmişlerdir. Araştırmada asıl uygulamadan önce, uygulanacak olan yansıtıcı düşünme etkinliklerine dayalı piyano eğitimi ile ilgili uzman görüşleri alınarak başka bir grup üzerinde ön uygulama yapılmıştır. Ön uygulamada taslak olarak hazırlanan gözlem formunda yer alan davranışlara dair, uzman görüşleri alınarak gerekli değişiklik ve düzeltmeler yapıldıktan sonra gözlem formuna son hali verilmiştir. Gözlem formunda seçenekler "tamamen yeterli", "büyük ölçüde yeterli", "kısmen yeterli", "çok az yeterli" ve "tamamen yetersiz" şeklinde oluşturulmuştur. Bu ön uygulamadan sonra geçerlik çalışması kapsamında, uzman görüşleri doğrultusunda ders sürecine ve gözlem formuna ilişkin gerekli düzeltmeler ve değişiklikler yapıldıktan sonra asıl uygulamaya geçilmiştir. İşlem sürecinde test tekrar yöntemi ile öğrencilerin piyano öğrenme sürecinde yansıtıcı düşünme becerilerinin kullanıma yönelik, yeterlik ve uygulamalarını belirlemek amacıyla geliştirilen gözlem formu deney öncesi ve sonrasında ön-test/son-test verilerini elde etmek amacı ile uygulanmıştır.

Tablo 1. DeneySEL desene ilişkin tablo
(Table 1. Experimental design table)

	ÖNTEST		SONTEST
GD	O1	XYDE	O3
GK	O2	--	O4

*GD deney grubunu, GK kontrol grubunu,

*O1 ve O3 deney grubunun ön-test ve son-test ölçümlerini,

*O2 ve O4 kontrol grubunun ön-test ve son-test ölçümlerini,

*XYDE Uygulanan deneySEL işlem olan Yansıtıcı Düşünme Eğitimine dayalı piyano öğretimini göstermektedir.

Ön-test ve son-test sürecine katılan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yansız olabilmesi için, deneySEL çalışma sürecinde veri elde etmek amacıyla ön-test ve son-test'te kullanılmak üzere bir eser, yansıtıcı düşünme becerilerinin kazandırılmasına ilişkin eğitim sürecinde kullanılmak üzere eşdeğer başka bir eser seçilmiştir. Eserlerin seçimindeEserlerin seçiminde GÜ GEF Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretim üyeleri ile Ankara Üniversitesi Devlet konservatuvarı öğretim üyeleri ve öğretim elemanlarından oluşan uzmanlardan uzmanlardan görüş alınmıştır. Çalışmada Burgmüller'in "Hüzün" parçası ve Tchaikovsky'nin "Eski Fransız Ezgisi" adlı parçaları kullanılmıştır. Parçaların ikisinde sol minör tonunda olup, romantik döneme ait eserlerdir. Burgmüller'in "Hüzün" parçası 4/4'lük ölçü sayısı ile Tchaikovsky'nin "Eski Fransız Ezgisi" parçası ise 2/4'lük ölçü sayısı ile yazılmıştır. İki parçada biçimsel ve armonik açıdan birbirine benzer öğeler içermekte, legato, staccato ve benzer gürlük (nüans) terimleri açısından da benzer özellikler taşımaktadırlar. Uygulamada öntest ve sontest video kayıt yöntemi ile kayıt altına alınmıştır. Öğrencilerin belirlenen eser üzerinde öntest ve sontest'te piyano çalma ve öğrenmeye ilişkin davranışları birbirinden bağımsız üç gözlemci GÜ GEF Müzik Öğretmenliği Anabilim

Dalı öğretim üyeleri ile Ankara Üniversitesi Devlet konservatuvarı öğretim üyeleri ve öğretim elemanlarından oluşan uzmanlardan tarafından izlenerek gözlem formuna kaydedilmiştir. Derslerde kullanılan yaklaşımlar, etkinlikler alanyazın taraması ve daha sonra uzman görüşlerine başvurularak saptanmıştır. Derslerde uygulanan yansıtıcı öğretim sürecinde [15] İnceleme, Bilgilenme, Bilgileri karşılaştırma, Değerlendirme Eyleme geçirme aşamaları göz önünde bulundurulmuştur. Etkinliklerin uygulanmasında ise öğrenme yazıları, soru sorma, kendine soru sorma, anlaşmalı öğrenme, öncelikleri belirleme, kendini değerlendirme, lateral (yaratıcı) düşünceyi geliştirme, gereksinimlerini değerlendirme, hedefler belirleme v.b. gibi yansıtıcı düşünmeyi geliştirici yaklaşımların uygulanabileceği etkinliklerden yararlanılmıştır.

Uygulama sürecinde derslerde belirlenen eser üzerinde bilgilenme-bilgileri karşılaştırma kapsamında, soru sorma yöntemi ile eserde kapsanan tekniklerin, tempo ve gürlük (nüans) terimlerinin sözlü ve yazılı olarak tespit edilmesi, eserin biçimsel ve tonal analizi, eserdeki motif, cümle ve dönemlerin belirlenmesi, teknik ve müzikal açıdan kritik noktaların belirlenmesi v.b. gibi konular işlenmiştir. Eseri öğrenme sürecinde nelere dikkat etmesi gerektiğine dair yönlendirici sorularla, öğrencinin kendine soru sorması sağlanmıştır. (Örn: Eseri çalışmaya dair güçlü ve zayıf taraflarım nelerdir?). Düşünme süreçlerinin aktif halde kullanılmasına, lateral (yaratıcı) düşünce yaklaşımıyla çalışılmasına özen gösterilmiştir. (Örn:Gürlük terimlerinin yeterince yerine getirilmediği kısımlarda zıt gürlük (nüanslarıyla) terimleriyle çalışmasına (Örn:Forte olan kısımlarda piano, piano olan kısımlarda forte) şekilde çalınması istenmiştir) Öğrenciden öncelikleri belirleme kapsamında eseri seslendirme sırasında çıkabilecek sorunlara karşı çözüm üretmesini istenmiştir. (Örn: Öğrenciden eserin ezberinin unutulması esnasında kendinin belirlediği ipuçlarını belirtmesi ve uygulaması istenmiştir.) Hedef ve gereksinimlerini belirleme kapsamında öğrencinin eserin çalınışında teknik ve müzikal olarak zayıf bulunduğu yerlere ilişkin, çalışma stratejileri belirlemesi ve aldığı verimi değerlendirmesi istenmiştir. Anlaşmalı öğrenme kapsamında yönlendirici sorularla ne kadar süre ile çalışması gerektiği, hangi stratejileri kullanabileceğiyle ilgili öğrenciyle ortak hedefler belirlenmesiyle, öğrencinin öğrenme sürecine aktif katılımlarına yardımcı olunmuştur. Öğrenme yazılarında ise öğrencilerin performansları ile ilgili yazılı olarak kendilerini değerlendirmeleri istenmiştir. Ayrıca öğrenme yazılarında öğrencilere bilgiyi örgütlemelerine, hatırlamalarına, üst-biliş stratejilerini kullanmalarına, problem çözmelerine ve bireysel olarak değerlendirme yapmalarına yardımcı olunarak, eserdeki tüm performansına ve öğrenme sürecine dair olumlu ve olumsuz durumları belirten raporlar yazmaları istenmiştir.

3.4. Verilerin Analizi (Data Analyze)

Araştırmada piyano öğrenme sürecinde yansıtıcı düşünme becerilerinin kullanıma yönelik gözlem formundan elde edilen veriler SPSS 15.0 yardımıyla istatistiksel olarak çözümlenmiştir.

Öğrencilerin gözlem formundan alabilecekleri en yüksek puan dikkate alınarak puanlamada aritmetik ortalama ve istatistiksel analizde "t" testi kullanılmıştır. Çalışmada öğrencilerin piyano öğrenme sürecinde yansıtıcı düşünme becerilerinin kullanıma yönelik gözlem formundan aldıkları ham puanlar 100'lük sisteme çevrilmiş ve gruplar arası karşılaştırmalarda bu puanlar temel alınmıştır. Yansıtıcı düşünme becerileri eğitiminin öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirmedeki etkisini test etmek, başka bir deyişle uygulama öncesinden uygulama sonrasına akademik başarı testi puanları

arasında gruplara (deney ve kontrol) göre anlamlı fark olup olmadığını incelemek amacıyla karışık desenler için iki faktörlü varyans analizi (ANOVA) istatistiğinden yararlanılmıştır. Analiz sonuçları grup ve ölçüm temel etki testlerini ve grupxölçüm ortak etki testini içermektedir. Bu tür deneysel çalışmalarda deneysel işlemin etkili olup olmadığını ortak etki testi gösterdiğinden araştırmacının ilgi odağı buradadır [16].

4. BULGULAR VE YORUM (FINDINGS AND DISCUSSIONS)

Bu bölümde araştırma problemi ile alt problemlerin çözümüne ilişkin istatistiksel analizlerle elde edilen bulgular ve yorumlar bulunmaktadır.

Devlet konservatuarlarında ses eğitimi anasanat dallarında piyano eğitiminde uygulanan yansıtıcı düşünme odaklı öğretimin öğrencilerin piyano öğrenme düzeylerine etkisi nedir? Bu soru, gerekli istatistiksel yöntemlerle incelenerek, aşağıdaki tablolarda ortaya çıkan sonuçlar elde edilmiştir.

Deney ve kontrol grubu Öğrencilerinin verilmesi önerilen eğitim öncesi akademik başarı değerlendirmeleri göz önüne alınarak iki grup arasında farklılık olup olmadığı uygun istatistiksel yöntemlerle incelenmiştir. Deney ve Kontrol grupları arasında farklılık olup olmadığını incelemeye başlamadan önce normallik dağılımı sınaması yapılmıştır. Her iki gruba ait normallik sınaması sonuçları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 2. Normallik testi
(Table 2. Tests of normality)

Tests of Normality						
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
DENEY	0,178	10	0,200*	0,948	10	0,646
KONTROL	0,204	10	0,200*	0,869	10	0,098

Tablo 2. de Shapiro-Wilk p-değeri sonuçlarına göre, deney grubuna ait gözlemler, $p=0.646 > \alpha=0.05$ olduğundan normale uygun çıkmıştır. Benzer şekilde, Kontrol grubuna ait gözlemler, $p=0.098 > \alpha=0.05$ olduğundan normale uygun çıkmıştır.

Her iki grup normallik varsayımını sağladığı için gruplar arası farklılık olup olmadığı gruplara ait ortalama bilgisi ile incelenebilecektir. Dolayısıyla, Deney ve Kontrol gruplarında 10' ar birey bulunduğu ve her iki gruba ait veriler normale uygun olduğu için karşılaştırma iki bağımsız örnek t-testi ile yapılacaktır.

Grupların deneysel işlem öncesi piyano çalmaya ilişkin akademik başarılarının eşit olup olmadıklarını belirlemek amacıyla yapılan t-testi aşağıda Tablo 3. de görülmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin piyano çalmaya ilişkin başarı notlarının karşılaştırılması
(Table 3. Related to the success of students playing piano notes comparison)

Grup	N	x	S	t	p
Deney	10	85.50	8.935	0.611	0.549
Kontrol	10	83.00	9.357		

$p > 0.05$

Tablo 3. de öğrencilerin piyano çalmaya ilişkin başarı notlarının karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonucunda deney ve kontrol grubu öğrencilerinin performansları arasında istatistiksel

($t=0.611$, $p=0,549>0,05$) olarak anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuç, grupların deney öncesinde piyano çalma becerileri bakımından denk olduğunu göstermektedir.

Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin ön-test başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır? Başlığı altındaki bulgular Tablo 4. de deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin öntest puanlarının karşılaştırması şeklinde görülmektedir.

Tablo 4. Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin öntest puanlarının karşılaştırması
(Table 4. Comparison of pretest scores of students in the control group to the experiment group)

Grup	N	x	S	Sd	T	P
Deney	10	72,93	8,04	18	0,61	0,544
Kontrol	10	70,47	9,71			

* $p>0.05$

Tablo 4. de yansıtıcı düşünme odaklı öğretim yönteminin kullanıldığı deney grubu ile süregelen öğretim yöntemlerinin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin, deney öncesinde yansıtıcı düşünme becerileri bakımından denk olup olmadıklarına ilişkin ön-test aritmetik ortalama ve t-testi sonuçları görülmektedir.

Tablo 4. incelendiğinde deney ve kontrol gruplarının ön-test aritmetik ortalama puanlarının (Deney: aritmetik ortalama (x) 72,93- Kontrol: aritmetik ortalama (x) 70,47) birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Ayrıca analiz sonuçlarına göre, grupların (deney ve kontrol) performansları arasındaki gözlenen fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($t(18)=0.61$, $p=0,544>0,05$). Bu sonuç, grupların deney öncesinde yansıtıcı düşünme becerileri bakımından denk olduğunu göstermektedir.

Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin son test başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır? başlığı altındaki bulgular Tablo 5. de deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin sontest başarı puanlarının karşılaştırması şeklinde görülmektedir.

Tablo 5 Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin son test başarı puanlarının karşılaştırması
(Table 5. Comparison of posttest scores of students in the control group to the experiment group)

Grup	N	x	S	Sd	T	P
Deney	10	86,2	7,6	18	4,2	0,001
Kontrol	10	71,5	8,1			

$p<0.05$

Tablo 5. de yansıtıcı düşünme odaklı öğretim yönteminin kullanıldığı deney grubu ile süregelen öğretim yöntemlerinin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin yer aldığı sonteste ilişkin aritmetik ortalama ve t-testi sonuçlarının deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir.

Tablo 5. incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarının sontest aritmetik ortalama puanlarında Deney: aritmetik ortalama (x= 86,2) Kontrol: aritmetik ortalama (x= 71,5) deney grubunun, kontrol grubuna göre öntesttekine oranla çok daha yüksek bir puan aldığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre, deney ve kontrol gruplarının arasındaki farkın ($t(18)=4.2$, $p=0,001<.0,05$) istatistiksel olarak deney grubu lehine anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuç ışığında, deney ve kontrol gruplarının arasındaki farkın ($t(18)=4.2$, $p=0,001<.0,05$) istatistiksel olarak deney grubu lehine

anlamli derecede yuksek olmasinda, deney grubuna verilen yansitici dusunme odakli ogretimin etkisi olduğu dusunulmektedir. Bu bolumde arastirma problemi ile alt problemlerin cozumune iliskin istatistiksel analizler yolu ile elde edilen bulgular ve yorumlar bulunmaktadir. Tablo 6. de ogrencilerin on test ve son test puanlarına iliskin anova tablosu gorulmektedir.

Tablo 6. Ogrencilerin ontest ve sontest puanlarına iliskin anova tablosu

(Table 6. Anova table of students pretest and posttest scores)

Varyansın Kaynağı		KT	sd	KO	F	p	n2
Denekler Atası Grup	2910,31		19				
(Deney/Kontrol)		736,852	1	736,852	6,102	0,024	0,253
Hata		2173,45	18	120,747			
Denekler İçi Ölçüm	1303,64		20				
(Ön Test-Son Test)		651,472	1	651,472	32,71	0,000	0,645
					5		
Grup* Ölçüm		293,713	1	293,713		0,001	0,450
					9		
Hata		358,447	18	19,914			
Toplam	4213,95		39				

Tablo 6. da grup ve ölçümün temel etki testlerine yer verilmektedir. Bu çalışmada anılan iki temel etki testi şu şekilde yorumlanabilir: Deney ve kontrol merkezli programlara katılan bireylerin performans ön test ve son test puanlarından elde edilen toplam puanlarının ortalamaları arasında anlamlı fark vardır [$F(1, 18)=6102$, $p=.024<.05$]. Ölçüm temel etkisinde ise, grup ayrımı yapmaksızın arastirmada yer alan bireylerin deney öncesinden deney sonrasına uyum testi puanlarının ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmakla birlikte, deney grubunun göstermiş olduğu artışın kontrol grubuna göre, daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır [$F(1, 18)=630.407$, $p=.000$].

Piyano eğitiminde uygulanan yansitici düşünme odakli ogretimin ogrencilerin piyano öğrenme düzeylerine etkisinin uygulama öncesinden uygulama sonrasına gruplara (deney ve kontrol) göre anlamlı fark olup olmadığını incelemek amacıyla karışık desenler için iki faktörlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda yansitici düşünme odakli ogretime katılan deney grubu ogrencileri ile kontrol grubu ogrencilerinin performanslarında deney öncesinden sonrasına anlamlı farklılık gösterdiği, yani farklı işlem gruplarında olmak üzere tekrarlı ölçümler faktörlerinin anlamlı olduğu bulunmuştur [$F(1,18)= 14,79$ $p=0,001<0,05$]. Bu bulgu, yansitici düşünme odakli ogretime katılan deney grubu ogrencileri ile süre gelen piyano eğitimi programına katılan kontrol grubu ogrencileri arasında farklı etkilere sahip olduğunu göstermektedir.

Deneyisel işlem sürecinde yansitici düşünme odakli piyano eğitim-öğretimi alan deney grubu ogrencilerinin puanlarında deney öncesine göre daha fazla kazanç elde ettiği, süregelen piyano eğitim programına katılan ogrencilerin deney grubuna oranla normal çalışma temposuna bağlı az düzeyde bir gelişme olduğu söylenebilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND SUGGESTIONS)

Yansitici düşünme odakli ogretimin ogrencilerin piyano öğrenme düzeylerine etkisinin incelendiği bu arastirmada; deney ve kontrol gruplarının arasındaki farkın istatistiksel olarak deney grubu lehine anlamlı derecede yüksek olması ile yansitici düşünme odakli ogretimin piyano öğrenme başarısı üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir ifadeyle yansitici düşünme odakli ogretimin ogrencilerin

piyano öğrenmedeki başarısı üzerinde olumlu etkiler sağlayabilecek bir yaklaşım olduğu kanısına varılmıştır.

Devlet konservatuarlarında mesleksi müzik eğitimi çerçevesi içinde piyano eğitimi- öğretiminde yansıtıcı düşünme becerileri ve yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirme etkinlikleri öğretim elemanları tarafından kullanılabilir ve olumlu etkiler sağlayabilecek kullanılabilir bir yöntem olduğunu söylemek mümkündür.

Mesleksi müzik eğitim çerçevesi içinde piyano eğitiminde yansıtıcı düşünme becerilerine yer verilmesi, piyano öğrenmede özellikle bilişsel öğrenme boyutunda karşılaşılan güçlük ve sorunların çözümü için kullanılmasında yarar sağlayabilir.

Piyano eğitimi alanında yapılan bu araştırmanın, piyano dışındaki çalgıların eğitimini alan öğrenciler üzerinde uygulanması ve çalgı öğrenme etkilerinin araştırılmasında faydalı olacağı düşünülmektedir. Yansıtıcı düşünme odaklı öğretimin müzik eğitimindeki yeri ve öneminin daha net ortaya konulması için, bu araştırmanın farklı müzik yüksek öğretim kurumlarında farklı süreler ve farklı deneysel işlemleri kapsayacak şekilde etkileri araştırılabilir. Bunun yanında yansıtıcı düşünme odaklı öğretimin müzik eğitiminde diğer dersler üzerinde uygulamaları ve öğrenme üzerindeki etkilerinin araştırılmasının yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Özden, Y., (2005) Öğrenme ve Öğretme, Pegem Yayınları-Ankara
2. Üstünlüoğlu, E., (2006) Üst Düzey Düşünme Becerilerini Geliştirmede Bilişsel Soruların Rolü, Çağdaş Eğitim, Aylık Eğitim Öğretim Dergisi Yıl:31 Sayı:331 (Mayıs-2006) Sim matbaacılık-Ankara
3. Duman, B., (2007) Neden Beyin Temelli Öğrenme, Pegem Yayınları-Ankara
4. Phan, H., (2007) An Examination of Reflective Thinking, Learning Approaches and Self Efficacy Beliefs at the University of the South Pasific: A path Analysis Approach, Educational Psychology Vol.27, Issue 6
5. Rogers, R., (2001) Reflection in Higher Education: A Concept Analysis, Innovative Higher Education, Vol.26, No.1, Human Sciences Press, Inc.
6. Beveridge, I., (1997) Teaching Your Students to Think Reflectively: The Case For Reflective Journals, Teaching in Higher Education, Vol.2, No.1 Journals Oxford Ltd.
7. Davis, S., (2005) Developing Reflective Practice in Pre-Servive Student Teachers What Does Art Have to do With it, Teacher Development, Vol.9 Num.1
8. Çerçi, A., (2003) Oluşturmacı Bilişsel Çıraklık Modelinin Yapı Tekniği ve Uygulaması 1 Dersinde Psikomotor Öğrenmeye Etkisi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) T.C. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı-Elazığ
9. Ünver, G., (2003) Yansıtıcı Düşünme, Pegem Yayınları-Ankara
10. Yorulmaz, M., (2006) İlk öğretimde 1.Kademesinde Görev Yapan Öğretmenlerin Yansıtıcı Düşünmeye İlişkin Görüş ve Uygulamaların Değerlendirilmesi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı-Elazığ
11. Burrack, F., (2001) Using Reflection and Video Self Confrontation to Uncover the Instructional Thought Development of Student Teachers in Instrumental Music
12. Berg, M., Woody, R., and Bauer, W., (2002) Cognitive processes Music Teachers During Observation of Instruction, Music Education Research Vol.4, No2 : Carfax Publishing

13. Karasar, N., (1984) Bilimsel Araştırma Metodu. Ankara:Hacettepe Taş Kitapçılık
14. Woodford, P., (1994) Development of a Theory of Transfer in Musical Thinking and Learning Based on John Dewey's Conception of Reflective Thinking Ph.D.
15. Bölükbaş, F., (2004) Yansıtıcı Öğretim İle Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Dünyada Türkçe Sempozyumu (15-16 Nisan-Ankara)
16. Büyüköztürk, Ş., (2001) Deneysel Desenler, Pegema Yayıncılık-Ankara